

การจัดกิจกรรมตามแนวคิดของออร์ฟ
เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย
Organizing Orff Approach-Based Activities
to Develop Music Skills for Early Childhood

เชษฐพงศ์ รอดฤดี*¹
Chetthaphong Rotrudee*¹

บทคัดย่อ

บทความวิชาการฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมดนตรีของเด็กปฐมวัยที่เสริมสร้างให้นักเรียนมีความพัฒนาในเรื่องทักษะทางดนตรีประกอบด้วย การฟัง การเคลื่อนไหว การร้องเพลง และการเล่นเครื่องดนตรี โดยใช้แนวการสอนของออร์ฟ ซึ่งเป็นนักการศึกษาและนักจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยที่เป็นที่ยอมรับจากทั่วโลกในการวางรากฐานทางดนตรีที่พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เรียนรู้องค์ประกอบทางดนตรีไปสู่การพัฒนาทักษะทางด้านดนตรี โดยได้ศึกษาในหัวข้อต่างๆประกอบด้วย 1) การจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย 2) การจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟ 3) ตัวอย่างในการจัดกิจกรรมดนตรีเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดของออร์ฟ

คำสำคัญ : กิจกรรมดนตรี / เด็กปฐมวัย / ออร์ฟ

Abstract

This academic paper aims to present information on organizing early childhood's music activities to ensure the effective development of students' music skills including listening, moving, singing and playing music instruments with Orff's teaching approach. Orff was a music educator and instructor for early childhood and was recognized globally as an influence on children's music education from creativity

* corresponding author, email: chettrot@gmail.com

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีสากล วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง

¹ Lecturer, Music Department, Angthong College of Dramatic Arts

development, music element learning to music skills development. The studied subjects include 1) Organizing music activities for early childhood, 2) Organizing Orff approach-based music teaching and 3) Examples of Orff approach-based music activities to develop music skills for early childhood.

Keywords: Music Activities / Early Childhood / Orff

บทนำ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 ได้ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่จะต้องพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด – 6 ปี ให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้และสร้างรากฐานชีวิตให้พัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 2-3)

ธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยหรือเด็กที่อยู่ในช่วงอายุแรกเกิดถึงอายุ 6 ปี เด็กในวัยนี้จะมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาที่รวดเร็ว อยากทดลองทำสิ่งต่างๆ โดยชอบที่จะเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ อยากรู้ อยากลอง ชอบที่จะพูดคุยหรือซักถามเมื่อตนเองเกิดความสงสัย มีความสนใจสนใจในการอ่าน การพูด มีจินตนาการ และมีความสนใจที่จะทำกิจกรรมหลายอย่างผ่านการเล่น พยายามทำสิ่งที่ท้าทายให้สำเร็จเพื่อให้ตนเองรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง ในด้านทักษะทางดนตรี เด็กจะเรียนรู้องค์ประกอบทางดนตรีที่เป็นสุนทรียวัตถุผ่านกระบวนการทางดนตรี ได้แก่ การร้องเพลง การเล่นเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหว การฟัง การสร้างสรรค์ดนตรี การอ่าน การเขียนโน้ต สิ่งเหล่านี้สามารถจัดเป็นประสบการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็กอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้เกิดทักษะทางดนตรี และในที่สุดก็จะนำมาซึ่งความซาบซึ้งในดนตรี

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเด็กในวัยนี้จะมีพัฒนาการทางสมองที่รวดเร็ว ถ้าเด็กได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้องแล้ว เด็กจะมีความพัฒนาได้ครบทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา รวมทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม (รุ่ง แก้วแดง, 2542 : 80 – 82) การจัด

กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นควรคำนึงถึงธรรมชาติของเด็กเป็นสำคัญ โดยการจัดกิจกรรมต่างๆควรเป็นกิจกรรมที่เด็กจะได้ลงมือปฏิบัติ เพื่อที่จะทำให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน อีกทั้งต้องคำนึงถึงความแตกต่างและความสนใจของเด็กเป็นรายบุคคล เนื่องจากธรรมชาติของเด็กจะมีความแตกต่างกัน ดังนั้นการจัดกิจกรรมควรมีความหลากหลาย เช่น การทดลองปฏิบัติ การแสดงบทบาทสมมติ การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม จะทำให้เด็กได้แสดงออกถึงความสามารถที่ตนเองมีเกิดความภาคภูมิใจในศักยภาพของตนเอง และพัฒนาตนเองได้อย่างรอบด้าน (วัชรินทร์ อิศรนาเวศ, 2555 : 1 – 2)

จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า เด็กปฐมวัยหรือเด็กที่อยู่ในช่วงอายุแรกเกิดถึงอายุ 6 ปี เป็นช่วงวัยที่มีการเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกายและสติปัญญาที่รวดเร็ว มีความสนใจในสิ่งต่างๆรอบตัว อยากรู้ อยากรอง ชอบที่จะเรียนรู้สิ่งต่างจากการลงมือทำ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้น ควรคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมต่างๆจะต้องเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน ท้าทายความสามารถ และเป็นกิจกรรมที่เด็กจะได้ลงมือปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และความภาคภูมิใจในตนเอง

การจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย จะต้องคำนึงถึงกิจกรรมที่จะสามารถพัฒนาองค์ประกอบทางดนตรีได้แก่ การเคลื่อนไหว การฟัง และการร้องเพลง กิจกรรมต่างๆจะต้องเป็นกิจกรรมที่เด็กจะได้ใช้ความคิด ได้เคลื่อนไหว ได้สื่อสารด้วยภาษาหรือการร้องเพลง และได้ฝึกการเล่นเครื่องดนตรี (นารินทร์ จันทฤทธิ์ นันทา โพธิ์คำ และวิณา ภาคมฤค, 2564 : 239 – 242) การจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย ควรจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่มีความท้าทาย โดยเริ่มจากการฟัง เพื่อให้เกิดการจำแนกเสียงต่าง ๆ ได้ เช่น เสียงของสัตว์ หรือเสียงของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว รวมทั้งการเรียนรู้จังหวะที่มีความช้า - เร็ว จากการฟังบทเพลงและเคลื่อนไหวโดยการใช้จินตนาการคิดท่าทางในการเคลื่อนไหวประกอบเพลง สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนาทางด้านสติปัญญา พัฒนาในด้านของการคิดสร้างสรรค์ การจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กนอกจากจะใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวแล้ว ยังสามารถใช้กิจกรรมการเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ หรือการร้องเพลงประกอบการเคลื่อนไหว แต่ควรเลือกใช้บทเพลงที่มีจังหวะที่ชัดเจน จะช่วยส่งผลให้เด็กเกิดการพัฒนาทางด้านดนตรีที่รอบด้าน (วารุณี สุกุลภารักษ์, 2562 : 205)

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2544 : 107 - 111) ได้ให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ว่า เนื้อหาในการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยควรเป็นไปในลักษณะการเตรียมความพร้อมหรือปูพื้นฐานเกี่ยวกับองค์ประกอบทางดนตรีและทักษะทางดนตรี องค์ประกอบที่สำคัญและควรเน้นสำหรับเด็กในวัยนี้คือ จังหวะช้า - เร็ว ที่มีความแตกต่างกัน ระดับเสียงสูง - ต่ำ และทำนอง โดยมีการปูพื้นฐานเรื่องเสียงประสาน รูปแบบ สีสันทัน และการสร้างสรรค์ และลักษณะของเสียง ทักษะทางดนตรีที่ควรมุ่งเน้นในช่วงวัยนี้คือ ทักษะการฟัง การร้องเพลง การเคลื่อนไหว และการสร้างสรรค์ นอกจากนี้ควรมีการปลูกฝังเจตคติค่านิยมที่ดีต่อดนตรี เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนดนตรีด้วยใจรักในระดับสูงต่อไป

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมดนตรีในระดับเด็กปฐมวัยควรให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบทางด้านดนตรีได้แก่ การฟัง การเคลื่อนไหว การร้องเพลง และการเล่นเครื่องดนตรี โดยการจัดกิจกรรมจะต้องสอดแทรกให้เด็กได้เข้าใจในเรื่องของจังหวะช้า - เร็ว ระดับเสียงที่มีความสูง - ต่ำ ที่มีความแตกต่างกัน ผ่านกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติ เช่น การเคลื่อนไหวตามจินตนาการ หรือการร้องเพลงประกอบการเล่นเครื่องดนตรี รวมทั้งการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีการปลูกฝังเจตคติค่านิยมที่ดีต่อดนตรี เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนดนตรีด้วยใจรักในระดับสูงต่อไป

การจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟ

คาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff, ค.ศ. 1895 – 1982) เป็นนักประพันธ์ นักการศึกษา ดนตรี และนักกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กชาวเยอรมัน เกิดในปี ค.ศ.1895 ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวให้ศึกษาทางด้านดนตรีและการละคร ออร์ฟเริ่มเรียนเปียโนกับมารดาตั้งแต่อายุเพียง 5 ขวบ ในปี 1920 ออร์ฟเริ่มเข้ามาเกี่ยวข้องกับวงการดนตรี เมื่อดาลโครซ (Dalcroze) ได้นำเสนอวิธีการสอนดนตรีที่มีความแปลกใหม่และได้รับความนิยมอยู่ในขณะนั้น โดยตัวของออร์ฟเองก็ได้รับอิทธิพลทางแนวการสอนจากดาลโครซในการจัดกิจกรรมดนตรี ต่อมาออร์ฟและดาลโครซได้ร่วมกันสร้างโรงละคร โดยออร์ฟทำงานที่โรงโอเปร่า (Opera) ที่ Mannheim และ Darmstadt ในช่วงนั้นมีโรงเรียนที่สอนด้านยิมนาสติกได้เปิดขึ้นหลายแห่ง ทำให้ออร์ฟมีความคิดที่จะทำโรงเรียนที่นำดนตรีและยิมนาสติกมาทำให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างการเล่นเคลื่อนไหวและดนตรี ทำให้โรงเรียนที่ออร์ฟสร้างร่วมกับ

กุนเธอร์ (Dorothee Guenther) ในปี 1924 มีจุดเด่นที่แตกต่างจากโรงเรียนอื่น ๆ ทำให้เขามั่นใจถึงธรรมชาติที่ไม่สามารถแยกกันได้ระหว่างการดนตรีและการเต้นรำ ทำให้ออร์ฟได้คิดทฤษฎีการสอนของตนเองที่เรียกว่า Elemental Music หรือ ดนตรีเบื้องต้น (Warner,B., 1991 : 8 – 10)

ทุกวันนี้ในหลายประเทศได้นำวิธีการสอนและกิจกรรมของออร์ฟมาใช้กันอย่างแพร่หลาย บทเพลงที่ออร์ฟจะแนะนำในการทำกิจกรรมนั้น ออร์ฟจะแนะนำบทเพลงพื้นบ้านหรือบทเพลงประจำชาตินั้น ๆ เนื่องจากบทเพลงเหล่านี้ เด็กจะมีความคุ้นเคยกับทำนอง เนื้อร้อง และจังหวะ ซึ่งในแต่ละประเทศก็จะมีเพลงพื้นบ้านหรือเพลงประจำชาติที่มีเอกลักษณ์แตกต่างกัน จึงเป็นข้อดีในการจัดกิจกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาตินั้นๆได้ดี (Shamrock, 1990 : 8 – 9)

หลักการสอนดนตรีของคาร์ล ออร์ฟ

หลักการจัดกิจกรรมที่สำคัญของออร์ฟคือ การสอนดนตรีผ่านการลงมือปฏิบัติอย่างมีชีวิตชีวาและสร้างสรรค์ (Learning by Doing) โดยให้เด็กได้มีวิธีการสร้างสรรค์ดนตรีด้วยวิธีการของตนเองก่อนที่จะได้รับการสอนดนตรีที่เป็นแบบแผน ครูจึงต้องเรียนรู้และเข้าใจภาษาหรือการสื่อสารของเด็ก โดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ ให้เด็กได้มีประสบการณ์ในการฟังดนตรี และใช้จินตนาการในการสร้างสรรค์ท่าทาง หรือการใช้บทกลอน ภาษา หรือบทเพลง เพื่อให้เด็กได้มีประสบการณ์ทางดนตรี และใช้ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งในการได้คิดสร้างสรรค์

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2544 : 107 – 108) ได้กล่าวถึงหลักการในการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวการสอนของคาร์ล ออร์ฟ ที่จัดกิจกรรมโดยเน้นไปที่ผู้เรียนให้มีโอกาสในการสำรวจ ทดลอง เกี่ยวกับองค์ประกอบของดนตรี ให้มีความสัมพันธ์และถ่ายทอดผ่านการเคลื่อนไหวด้วยความคิดสร้างสรรค์ เนื้อหาที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้จะมีระดับที่ง่ายที่สุดและค่อยๆ ลึกซึ้งลงไปเรื่อย ๆ จนถึงขั้นที่ผู้เรียนสัมผัสกับสุนทรียรสของดนตรี กระบวนการในการจัดกิจกรรมที่จะใช้อยู่เสมอคือการเคลื่อนไหวไปในรูปแบบของการสร้างสรรค์

ในระบบการสอนของ ออร์ฟ จะเน้นไปที่การสร้างสรรค์ (Creativity) ที่ถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดหลักสูตรของออร์ฟเปิดโอกาสให้เด็กได้รู้จักเสียงของคำพูด เสียงของทำนองเพลง และเสียงของเครื่องดนตรี จากนั้นให้เด็กได้ฝึกการสร้างจังหวะและทำนอง โดยมีทั้งตัวอย่างจากผู้สอนและให้เด็กแต่งขึ้นเป็นจังหวะและทำนองของ

ตนเอง บางครั้งนักเรียนอาจแต่งเพลงขึ้นมาประกอบกับดนตรี โดยครูแนะนำตามรูปแบบและสไตล์ของเพลง (Music Form and Style) และสอนให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

ออร์ฟกล่าวว่า ทุกกิจกรรมของดนตรีออร์ฟ จะเป็นกิจกรรมที่จะกระตุ้นให้เด็กเกิดการพัฒนาทักษะทางดนตรีอยู่เสมอ ดังนั้นการพัฒนาอย่างเป็นอิสระจะเป็นไปได้โดยที่เด็กจะต้องถูกฝึกฝนจากครูที่มีความคุ้นเคยและมีประสบการณ์ในการสอนดนตรีตามแนวของออร์ฟ (Orff, 1966 : 386) การเรียนดนตรีพื้นฐานของออร์ฟมีเป้าหมายในการสื่อสาร (Communicative Performance) และเน้นความเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคลอย่างมาก บทเพลงต่างๆ ได้มาจากความคิดสร้างสรรค์ของเด็กที่คิดขึ้นเอง โดยมีจังหวะและบทเพลงของออร์ฟเป็นตัวอย่าง เพลงที่ใช้กับเด็กจะเป็นเพลงที่ฟังง่าย เข้าใจง่าย ร้องตามได้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ซึ่งในแต่ละเพลงจะมีการใช้ร่างกายในการเคลื่อนไหวประกอบ จนไปสู่การแสดงดนตรีของตนเอง

เป้าหมายหลักของการสอนดนตรีแบบออร์ฟ คือ การที่เด็กได้แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ ด้วยกิจกรรมการแต่งเพลงหรือแต่งจังหวะขึ้นใหม่จากทำนองหรือจังหวะเดิมที่มีอยู่ (Improvisation) หรือการนำคำพูดมาเรียบเรียงต่อ ๆ กันให้เป็นบทกลอน การแต่งเพลงด้วยทำนองสั้นๆ รวมทั้งการเล่นเครื่องดนตรีโดยใช้เครื่องประกอบจังหวะหรือระนาดออร์ฟ (Orff Xylophone) สิ่งเหล่านี้จะช่วยพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีที่รอบด้านได้แก่ การฟัง การเคลื่อนไหว การร้องเพลง และการเล่นเครื่องดนตรี

จากการศึกษางานวิจัยในการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟ ผู้เขียนได้สรุปรูปแบบการสอนดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟที่พัฒนาทักษะทางด้านดนตรีในด้านของการฟัง การเคลื่อนไหว การร้องเพลง และการเล่นเครื่องดนตรี ประกอบด้วย แนวคิดในการจัดกิจกรรม เป้าหมายที่เด็กจะได้รับจากการทำกิจกรรม ทักษะที่ใช้ในการจัดกิจกรรม และสื่อที่ใช้ในการทำกิจกรรม ตามตารางดังนี้ (ธวัชชัย นาควงษ์, 2547 : 1 – 4 ; วิทยา ไล้ทอง, 2548 : 114 – 115 ; เซษฐพงษ์ รอดฤดี, 2562 : 23 – 29)

ตารางที่ 1 รูปแบบการสอนดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟ

แนวคิดในการจัดกิจกรรมตามแนวการสอนของออร์ฟ	เป้าหมายที่เด็กจะได้รับ	ทักษะที่ใช้ในการจัดกิจกรรม	สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม
ฝึก พัฒนาทักษะทางดนตรีด้วยการร้องเพลง บทกลอน การปฏิบัติจังหวะและการเล่นเครื่องดนตรี	ฝึกให้เด็กกล้าแสดงออก เกิดความคิดสร้างสรรค์จากการเคลื่อนไหว ร้องเพลง เล่นเครื่องดนตรี	- การฟังจังหวะหรือบทเพลง - การเคลื่อนไหวประกอบบทเพลง - การร้องเพลงหรือบทกลอน - การเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ	- เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ - ระนาดออร์ฟ

ตัวอย่างในการจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟ

การจัดกิจกรรมดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟนั้น ผู้เขียนได้ทำการศึกษา ค้นคว้า และได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับแนวการสอนดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟ โดยได้กำหนดหน่วยการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความเข้าใจในจังหวะช้า - เร็ว (Tempo)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องความเข้าใจในเสียงเพลงที่มีความดัง - เบา (Dynamic)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องความเข้าใจในระดับเสียงที่มีความสูง - ต่ำ (Pitch)

จากการวางแผนของหน่วยการเรียนรู้ทั้งในเรื่องของจังหวะช้า - เร็ว เสียงที่มีความดัง - เบา หรือระดับเสียงสูง - ต่ำ ที่มีความแตกต่างกัน สิ่งเหล่านี้จะสามารถจัดกิจกรรมที่ประกอบด้วย การเคลื่อนไหว การร้องเพลงและการเล่นเครื่องดนตรี โดยใช้แนวคิดในการจัดกิจกรรมตามแนวทางของออร์ฟ จะทำให้เด็กได้มีพัฒนาการทางด้านทักษะดนตรีที่มีความรอบด้าน ตามตัวอย่างแผนการสอน กระบวนการในการจัดกิจกรรม และตัวอย่างบทเพลงที่ใช้ในการทำกิจกรรม ดังนี้ (เชษฐพงศ์ รอดฤดี, 2562 : 121)

ตารางที่ 2 ตัวอย่างแผนการสอนดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟเพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ความเข้าใจในเสียงดัง – เบา โดยสามารถปฏิบัติตามได้

ขอบเขตเนื้อหา	จุดประสงค์เพื่อบรรลุการเรียนรู้		กระบวนการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมิน
	ความรู้	ทักษะ			
การเล่นเครื่องดนตรีในบทบาทของตนเอง (ดัง – เบา)	ความเข้าใจในเสียงเพลงที่มีความดัง – เบา โดยสามารถปฏิบัติตามได้	<ol style="list-style-type: none"> ฝึกการฟังและแยกแยะความต่างระหว่างเสียงเพลงที่มีความดัง – เบา แตกต่างกัน ฝึกการร้องเพลงและทำตามเสียงดัง – เบา เล่นเครื่องดนตรีได้ตรงจังหวะ 	กิจกรรมเล่นเครื่องดนตรี (เสียงดัง-เบา) เพลงช้างกับหนู <ol style="list-style-type: none"> ครูวางเครื่องดนตรีไว้ 2 กลุ่ม โดยกำหนดให้กลองประเภทต่างๆแทนเสียงช้าง (เสียงที่มีลักษณะดัง) และลูกกระพรวนหรือกระดิ่งแทนเสียงหนู (เสียงที่มีลักษณะเบา) ครูเรียกนักเรียนทีละ 1 คน ให้เลือกนั่งในกลุ่มเครื่องดนตรีที่ตนเองสนใจ ครูเล่นเพลงช้างกับหนูชวนให้นักเรียนร้อง 	<ol style="list-style-type: none"> เปียโน กลอง ลูกกระพรวนหรือกระดิ่ง 	แบบประเมินทักษะการเล่นเครื่องดนตรี

ตารางที่ 2 ตัวอย่างแผนการสอนดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟเพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ความเข้าใจในเสียงดัง – เบา โดยสามารถปฏิบัติตามได้ (ต่อ)

ขอบเขตเนื้อหา	จุดประสงค์เพื่อบรรลุการเรียนรู้		กระบวนการเรียนการสอน	สื่อ	การประเมิน
	ความรู้	ทักษะ			
			เพลง เมื่อร้องท่อนที่ 1 (ข้างเสียงดัง) ให้กลุ่มกลองเล่นตามจังหวะเพลง เมื่อร้องท่อนที่ 2 (หนู เสียงเบา) ให้กลุ่มลูกกระพรวนเล่นตามจังหวะเพลง 4. นักเรียนร้องเพลงข้างกับหนูและเล่นเครื่องดนตรีตามแนวของตนเองในท่อนที่ 1 เสียงดังและท่อนที่ 2 เสียงเบาได้ด้วยตนเอง		
<p>* หมายเหตุ ครูสามารถเล่นบทเพลงโดยการสลับท่อนเพลงโดยไม่บอกให้นักเรียนรู้ล่วงหน้า โดยให้นักเรียนฝึกการฟังและเล่นตามเสียงดนตรีที่มีความดัง – เบา ให้ถูกต้องเมื่อเล่นเสร็จให้นักเรียนเก็บเครื่องดนตรีในที่เก็บอย่างเป็นระเบียบทีละกลุ่ม</p>					

ช้างกับหนู

ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง

A *f* ช้าง มั่น ตัวใหญ่ มั่น เสียงดัง เสียงดัง ช้าง มั่น ตัวใหญ่ มั่น เสียงดัง ดัง

ช้าง มั่น ตัวใหญ่ มั่น เสียงดัง เสียงดัง ช้าง มั่น ตัวใหญ่ มั่น เสียงดัง ดัง

B *p* หนู มั่น ตัวนิด เตียว เสียงเบา เสียงเบา หนู มั่น ตัวนิด เตียว เสียงมัน เบา

หนู มั่น ตัวนิด เตียว เสียงเบา เสียงเบา หนู มั่น ตัวนิด เตียว เสียงมัน เบา

ภาพที่ 1 บทเพลงที่ใช้ในกิจกรรมหน่วยการเรียนรู้เรื่องความเข้าใจในเสียงดัง - เบา โดยสามารถปฏิบัติตามได้

ตัวอย่างกิจกรรมในหน่วยการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่จะทำให้เด็กเข้าใจในเสียงเพลงที่มีความดัง - เบา (Dynamic) โดยสามารถปฏิบัติตามได้ กระบวนการจัดกิจกรรมจะเป็นการให้นักเรียนได้ฝึกการเล่นเครื่องดนตรีโดยใช้เครื่องดนตรีเป็นสื่อในการบอกถึงลักษณะของเสียงที่มีความแตกต่างกัน เช่น ลักษณะของเสียงกลองเมื่อตีจะมีความดัง กังวาน ลักษณะของเสียงมีความเข้มแข็ง ส่วนลูกกระพรวนหรือกระดิ่ง ลักษณะของเสียงจะมีความเบา เสียงเล็ก จึงมีความเหมาะสมที่จะนำเครื่องดนตรีทั้งสองชนิดมาเป็นตัวช่วยในการบอกถึงลักษณะเสียงที่แตกต่างกันได้ ทำให้กิจกรรมนี้เด็กจะได้สัมผัสประสบการณ์ในด้านการฟังเสียงเพลงที่มีความดัง - เบา และสามารถถ่ายทอดออกมาผ่านการเล่นเครื่องดนตรีได้

สรุป

จากการที่ผู้เขียนได้ทำงานวิจัยในเรื่อง ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ และได้ศึกษาข้อมูล งานวิจัยต่างๆสรุปได้ว่าแนวทางในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น กิจกรรมที่ใช้สามารถปรับหรือเพิ่มเติมเนื้อหาที่มีความท้าทายกับเด็ก เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และให้นักเรียนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียน เนื่องจากดนตรีเป็นวิชาพื้นฐานสำคัญที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านสมอง พัฒนาการทางด้านร่างกาย และจิตใจให้เป็น

คนที่สมบูรณ์ (นันทิดา จันทร์างศุ สุรสีห์ ชานกสกุล และสกาวิ้ง สายบุญมี, 2563 : 159-160)

แนวทางในการจัดกิจกรรมตามแนวคิดของออร์ฟ ผู้สอนสามารถนำกิจกรรมมาปรับใช้กับการทำกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนการเรียน เป็นรูปแบบของกิจกรรมนันทนาการ หรือเป็นกิจกรรมเสริมทักษะเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน โดยใช้กิจกรรมการฟัง การเคลื่อนไหว การร้องเพลง หรือการเล่นเครื่องดนตรีมาจัดกิจกรรม ทั้งนี้ผู้สอนสามารถนำแผนการสอน กระบวนการ บทเพลงหรือขั้นตอนในการจัดกิจกรรมตามตัวอย่าง มาปรับให้เหมาะกับบริบทของโรงเรียน นักเรียน หรือให้เหมาะสมกับตัวผู้สอนได้ โดยแบ่งการจัดกิจกรรมออกเป็น 3 ชั้น คือ ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ชั้นปฏิบัติกิจกรรมการเรียน ชั้นสรุปบทเรียนและประเมินผล รวมทั้งขณะทำกิจกรรม ครูต้องหมั่นสังเกตพัฒนาการผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนและการทำกิจกรรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.**
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.**
- เชษฐพงษ์ รอดฤดี. (2562). **ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีตามแนวการสอนของออร์ฟและดัลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรุ่งอรุณ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.**
- ฉานตัญญู ไส้ทอง. (2560). **ผลการใช้ชุดแบบฝึกตามแนวคิดของคาร์ลออร์ฟ เพื่อพัฒนาความเข้าใจทางด้าน จังหวะของนักเรียนวงโยธวาทิตระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**

- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2544). **พฤติกรรมการสอนดนตรี**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัชชัย นาควงษ์. (2547). **การทดลองใช้หลักสูตรการสอนดนตรีสากลตามแบบของโคคายและออร์ฟ ในระดับประถมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 1 – 2) ที่โรงเรียนวัดหลักสี่**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นารินทร์ จันทวฤทธิ นันทา โพธิ์คำ และวีณา ภาคมฤค. (2564). ดนตรี กิจกรรม การเคลื่อนไหวและจังหวะ เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย. **วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์**. 5(2), 237-248.
- นันทิดา จันทรางศุ สุรสีห์ ชานกสกุล และสกาวิรุ้ง สายบุญมี. (2563). ทิศทางการสอนดนตรีโลก : นิยาม หลักการ และข้อเสนอแนะสำหรับประเทศไทย. **วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. 48(1), 159-160.
- รุ่ง แก้วแดง. (2542). **ปฏิวัติการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- วารุณี สกฤตภรณ์. (2562). ดนตรีและกิจกรรมเคลื่อนไหวสำหรับเด็กปฐมวัย. **วารสารและวารสารเวชศาสตร์เขตเมือง**. 63(3), 203-208.
- วิทยา ไส้ทอง. (2548). **การสอนรีคอร์เดอร์ตามแนวคิดของออร์ฟ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรินทร์ อิศรนาเวศ. (2555). **การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ประกอบดนตรีโมสาร์ท**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- Warner,B. (1991). **Orff. Schulwerk Application for the Classroom**. NJ : A Person Education.
- Orff, C. (1966). **“Orff-Schulwerk : Past and future,” Perspectives in Music Education**. Washington, D.C. : MENC.
- Rogers, C.R. (1969). **Freedom to learn**. Columbus : Charles E. Merrill Publishing Co.